

ADI		2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ATATÜRK ORTAOKULU 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAV (MEB 3. SENARYO)	09.06.2026 SALI
SOYADI			PUAN
ÖĞRENCİ NO			
SINIF/ŞUBE	5 /		

NOT: Bu sınavda **7 adet açık uçlu soru** bulunmaktadır. Soruların **puan değeri yanlarında** yer almaktadır. **Sınav süresi 1 ders saatidir.** Başarılar dilerim...

SORULAR

Ali Bey, sabah işe giderken trafik kurallarına titizlikle uyar ve kırmızı ışıkta bekleyerek hem kendi canını hem de başkalarının güvenliğini korur. Akşam eve döndüğünde, mahalle muhtarı tarafından düzenlenen "Daha Temiz Bir Mahalle" toplantısına katılarak parkların korunması için öneriler sunar ve her yıl kazancının bir kısmını vergi olarak devlete ödeyerek kamu hizmetlerinin devamlılığına katkı sağlar.

1. Metinden hareketle, Ali Bey'in "etkin bir vatandaş" olarak toplum düzenine sağladığı katkıları iki madde halinde açıklayınız. (10 Puan)

- a) _____
- b) _____

Anayasamızca güvence altına alınan "Eğitim Hakkı", her çocuğun okula gitmesini ve bilgiye ulaşmasını sağlar. Ancak haklar, beraberinde bazı ödevleri de getirir; bir öğrencinin eğitim hakkını kullanırken aynı zamanda okulun ortak kullanım alanlarını temiz tutması, ders düzenini bozmaması ve sınıf arkadaşlarına saygı göstermesi gerekir.

2. Bu bilgiler ışığında, eğitim hakkını kullanan bir öğrencinin okul disiplinine ve düzenine yönelik ne gibi sorumlulukları olduğunu (en az 1 tanesini) gerekçesiyle yazınız. (15 Puan)

Ayşe Hanım, mahallesindeki yerel bir marketten taze olduğunu düşünerek aldığı sütün paketini açtığı anda bozuk olduğunu fark etmiştir. Durumu market sahibine iletmiş ve değişim talep etmesine rağmen market sahibi "satılan mal geri alınmaz" diyerek bu haklı talebi reddetmiştir. Ayşe Hanım, bir tüketici olarak mağduriyetinin giderilmesini istemektedir.

3. Ayşe Hanım'ın karşılaştığı bu tüketici sorununu yasal yollarla çözmek için başvurabileceği resmî kurumları ve telefon hatlarını (ALO ...) belirtiniz. (2 tane yazınız) (15 Puan)

- a) _____
- b) _____

Dünyadaki su kaynakları sınırlıdır ve hızla tükenmektedir. Evimizde damlayan bir musluk, bir yılda tonlarca suyun boşa akmasına ve hem aile bütçesinin zarar görmesine hem de doğadaki su dengesinin bozulmasına neden olur. Kaynakları verimli kullanmak, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için zorunludur.

4. Metne göre, bir kaynağın (su) israf edilmesinin DOĞA ÜZERİNDEKİ olumsuz etkisini bir örnekle açıklayınız. (15 Puan)

Kâğıt üretimi için her yıl binlerce ağaç kesilmekte, bu da ormanların azalmasına ve soluduğumuz havanın kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Okulda kullandığımız defterleri idareli kullanmak veya atık kağıtları geri dönüşüme kazandırmak hem yeni ağaçların kesilmesini önler hem de ekonomik olarak dışa bağımlılığı azaltır.

5. Kâğıt gibi kaynakların verimli kullanılmasının "İNSAN YAŞAMI VE EKONOMİ" üzerindeki olumlu etkisini açıklayınız. (15 Puan)

Ceren, haftalık harçlığını biriktirerek 100 TL tasarruf yapmıştır. Okulda ödevlerini yapabilmesi için tükenen kalemlerini alması (ihtiyaç) gerekmektedir. Aynı zamanda çok sevdiği bir yazarın yeni çıkan hikâye kitabını da (istek) kütüphanesine eklemek istemektedir. Ancak parası sadece birine yettiği için bir seçim yapmak zorundadır.

6. Ceren'in parasını verimli kullanması için bütçe planında "ihtiyaç" ve "istek" kavramlarından hangisine öncelik vermesi gerektiğini nedenleriyle açıklayınız. (15 Puan)

Ülkemizde ekonomik faaliyetler bölgelerin coğrafi özelliklerine göre çeşitlilik gösterir. Örneğin, geniş meraların ve sert karasal iklimin bulunduğu yerlerde hayvancılık yapılırken; iklimin uygun ve toprakların verimli olduğu kıyı bölgelerinde tarım, ulaşım imkanlarının gelişmiş olduğu yerlerde ise ticaret ön plandadır.

7. Kendi yaşadığınız ilin coğrafi özelliklerini (yer şekilleri, iklim vb.) göz önüne alarak, bölgenizdeki en yaygın ekonomik faaliyeti ve bu faaliyetin neden yapıldığını kısaca açıklayınız. (15 Puan)